

הדף היומי בבלי: מסכת בבא מציעא דף ג'
הדף היומי בהלכה: סי' מן"ס מסעיף ז עד סעיף י"א
המוסר היומי: אהבת חסד חלק א פרק א' אות י"ג עד סוף פרק א'

לוח
לימוד
יומי

התרת נדרים בערב ראש השנה האם בעל יכול לבקש התרה לאשתו?

הלכות והנהגות לימים הנוראים

מתוך ביאורים ומוספים משנה ברורה מהדורת 'דרשו'

בעלה לשליח להתיר את נדריה בערב ראש השנה, ויבקש מהמתירים את נדריו להתיר גם את נדריה, ויש שהורו שאינה צריכה לעשות כן, ותסמוך על אמירת 'כל נדר' בערב יום הכיפורים; ושליחות להתרת נדרים מועילה רק לבעל הנעשה שליח להתרת נדרי אשתו, מפני ש'אשתו כגופו'.

כמו כן, לגבי 'מופלא הסמוך לאיש', דהיינו ילד מגיל 12 ומעלה וילדה מגיל 11 ומעלה, שנדריו חלים אם הוא מבין את ענין הנדרים, יש שהורו שאין צריך לערוך עבורו התרת נדרים בערב ראש השנה, ויש שהורה שאם רצונו בכך יש לערוך עבורו התרה. [ביאורים ומוספים דרשו, תקפא, 45]

התרת הנדרים הנערכת בערב ראש השנה, מקורה בדברי הגמרא במסכת נדרים: "הרוצה שלא יתקיימו נדריו יעמוד בראש השנה ויאמר כל נדרים שאני עתיד לידור בשנה זו יהיו בטלים", וזריזים מקדימים למצוות, ומוסיפים - מלבד ה'מסירת מודעה' לעתיד - לתקן גם את העבר, בהתרת הנדרים שכבר נידרו. אכן, אף שנהגו לומר גם את ה'מסירת מודעה' בפני שלשה, מן הדין אין צורך לאומרה בפני אחרים, ורק התרת הנדרים טעונה שלשה. כמו כן, נהוג שכל שלשת המתירים אומרים "הכל מותרים לך...", אך מן הדין די שיאמר אחד מהם.

בנוגע לנשים - יש שהורו שהאשה תמנה את

האם ניתן ליטול ידים במים מים המלח?

מים מלוחים, סרוחים, או מרים, שאין הכלב יכול לשתות מהם - פסולים לנטילת ידים, כיון שאינם 'בתורת' מים, ולא תיקנו חכמים שתועיל נטילה במים כאלו, אבל הם כשרים לשמש כמי מקוה לטבילת ידים לסעודה, כשם שהם כשרים לטבילת הגוף כולו, כיון שבכל זאת שם מים עליהם. ומים שמעורב בהם עפר וכדומה במידה כזו שהכלב אינו יכול לשתות מהם - פסולים אף לטבילת הגוף והידיים, משום שאינם נחשבים כמים, אלא כטיט (מְלֵט). [סעיף ט, ס"ק לט-מ, וראה ביה"ל ד"ה אם, ולבוש סעיף ט]

מי שופכין שעברו טיהור - האם הם כשרים לנטילת ידים?

מי ביוב ושופכין העוברים תהליך טיהור המכשירים לשתית בעלי חיים - יש אומרים שהם פסולים ככל מים שנעשה בהם שימוש, הפסולים לנטילה משום שהם מיועדים לשפיקה, (ראה שולחן ערוך סעיף ב). ויש שמצדדים להקל, כיון שנעשה בהם מעשה - תהליך הטיהור - על מנת לעשות בהם שימוש חוזר. ואם במהלך הטיהור הזרימו את המים למעבה האדמה ושאבו אותם, יש להקל לכל הדעות, כיון שמים אלו 'פנים חדשות' הם, ואין הם אותם המים שהשתמשו בהם. [ביאורים ומוספים דרשו, 42]

מקוה חם - האם הוא כשר לטבילה לכתחילה?

כפי שלמדנו אתמול, מים חמים כשרים לנטילת ידים אף אם ה'יד סולדת' בהם, דהיינו שהיא נרתעת לאחוריה בנוגעה בהם, ויש מחמירים, ולכתחילה יש להחמיר. ואם המים נלקחו ממעין חם, יש להחמיר יותר מאשר במים שהתחממו בכח האש, משום שלדעת הפוסלים מים חמים לנטילה, מים אלו מעולם לא היו ראויים לנטילה, שהרי הם חמים מטבעם. אולם, טבילת ידים לסעודה, או טבילת כל הגוף לטהרתו, מותרת לכתחילה לכל הדעות אף במעין חם, או במקוה חם. [סעיף ז-ח, ס"ק לו-לז ושעה"צ ס"ק לט ורמה]

אתמול למדנו

- מים חמים שה'יד סולדת' בהם - כשרים לנטילה; ויש פוסלים, ולכן, אם יש באפשרותו להמתין עד שיתקררו, יעשה כן.
- המחמירים שלא לשתות מים שהיו מגולים ללא נוכחות אדם בקרבתם, רשאים ליטול בהם ידים; ויש שכתבו שלכתחילה ראוי להחמיר במים לנטילה כבמים לשתיה.
- מים שרחצו בהם ידים מלוכלכות, או שהדיחו בהם כלים, אף שהכלים היו נקיים ולא היה עליהם אלא מעט אבק וכדומה - המים פסולים, ואף אם אין כל שינוי במראה המים.

מחר נלמד

- מתי לא חל הכלל "ספקא דרבנן לקולא"?
- מדוע ראוי להחמיר בספק בקשר לנטילת ידים לסעודה?
- האם ספק שניתן לבררו נחשב כספק?